

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

“Maar de vrucht van de Geest is liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing” (Gal 5:22). In de Galatenbrief noemt Paulus negen woorden, negen eigenschappen die uitdrukken wat het betekent om mens te zijn naar Gods hart, een mens die leeft uit de kracht van Gods Geest. Het zijn prachtige eigenschappen. Maar als ik dat rijtje zo doorloop, en stil sta bij de woorden, word ik er ook onzeker van. Want eerlijk is eerlijk. Er zijn ook dagen waarop het allemaal niet lukt; momenten waarop de vreugde je ontglipt; iedereen van ons verliest wel eens het geduld met de ander. We leven vaak in onvrede met onszelf; botsen op ons eigen karakter; ons hart is vaak zo onrustig. Daarom is het ook zo bemoedigend dat Paulus spreekt over de vrucht van de Geest. Vruchten hebben tijd en zonlicht nodig, goede aarde ook, om te kunnen groeien en rijpen. Misschien heb je aardbeien of tomaten in je tuin. Dan weet je dat je geduldig moet wachten met oogsten; wachten tot de vruchten vol en rijp zijn.

Vrucht dragen, bloeien, oogsten: het vreugdevolle feest van Pinksteren heeft alles met groei te maken. Want Pinksteren is van oorsprong een oogstfeest. Daarom lezen we vandaag ook uit het boek Deuteronomium. Het Joodse Wekenfeest is een vreugdevol en uitbundig oogstfeest. Vanaf Pesach worden de dagen en de weken geteld. ‘Zeven weken moet u aftellen, zeven weken nadat de eerste sikkel in het koren is gezet’ (Deut 6:9). Dankbaarheid, vreugde en blijdschap om de rijke gaven van het land, om God die door de dauw van zijn Geest het land bevloeit en vruchtbaar maakt. De Bijbel begint ermee: met Gods levengevende Geest die op de eerste dag van de schepping over de woeste wateren zweeft. De Geest ook, de levensadem waarmee God de mens het leven inblaast. Ook Psalm 65 zingt ervan. Koning David heeft het prachtig uitgedrukt. Als een tuinder zorgt God voor het land. Waar zijn voeten gaan ontspringt het leven; daar jubelt het van overvloed. Hij laat het druppelen met regen; in het voorjaar laat hij het water van de hoge bergen neerdalen zodat de beddingen van rivieren weer volstromen. Zo bevloeit God het land zodat het jonge groen ontkiemt en het gouden graan tot wasdom komt.

Het Wekenfeest was een pelgrimsfeest. Ook dat lezen we in Deuteronomium. En het is opvallend dat niemand vergeten wordt: het moet samen, met het hele volk van Israël gevierd worden: met zonen en dochters, met de Levieten, met wezen en weduwen, slaven en slavinnen. Het is een feest voor alle Israëlieten, en iedereen die bij hen woont in het land van belofte. In de dagen voor het Wekenfeest is het een drukte van belang op de wegen naar Jeruzalem. Een bonte stoet van mensen trekt samen op naar Sion om daar hun eerstelingen, de eerste gaven van het land aan de Heer aan te bieden.

De eenheid van Gods volk, die broederlijkheid en zusterlijkheid waarbij niemand vergeten wordt, en ook de kwetsbaren meedoen... het verbindt Deuteronomium met Handelingen 2. Lucas schrijft dat de leerlingen op de dag van het Pinksterfeest, de vijftigste dag bij elkaar zijn. ‘Eéndrachtelijk bijeen’ heeft de Statenvertaling. Dat staat er inderdaad: zij waren ‘allen samen, op één plaats’. Verweesd en onzeker zitten de leerlingen daar in dat huis. Hoe moesten zij nu verder leven, samen kerk zijn, nu Jezus, hun meester niet meer in hun midden is? Niemand van hen wist op die vraag een

antwoord. Ik vraag me vaak af of ze een woord gewisseld hebben. Of zitten ze daar roerloos, met harten vol en zwaar van twijfels en verloren hoop?

Maar dan komt er een nieuwe beginging op gang, een nieuwe dynamiek. Vanuit de hemel klinkt er een enorm geluid, een hevige windvlaag trekt door het hele huis heen. Het buldert en het suist. En even later is er vuur vanuit de hemel. En het duurt niet lang of vlammen verdelen zich over de hoofden van de aanwezigen. Bulderende wind en vuur dat uit de hemel neerdaalt: het zijn geen onbekende tekenen. Wolken, donderslagen, vuur en wind: in het eerste testament zien we telkens weer dat ze Gods aanwezigheid aankondigen. Aan Mozes verschijnt God in een brandende braamstruik. Wanneer de Israëlieten door de woestijn heen moeten, gaat God hen zelf voor in een vuurkolom, een baken van vlammend licht in het holst van de nacht. Maar het Pinkstervuur doet nog het sterkst denken aan de gave van de wet op de berg Sinaï. Vijftig dagen na de uittocht, komen de Israëlieten aan bij de berg Sinaï. Daar laat de Heer zich zien in al zijn ontzagwekkende glorie, zijn scheppingsmacht. Bliksem, wolken en wind omgeven de berg. Het boek Exodus vertelt dat de berg rookte, omdat de Heer erop neerdaalde in vuur. Met verwondering heb ik vannacht staan kijken naar het weerlichten, het gebulder vanuit de wolken, het oplichten van Gods macht aan de hemel. Machtig en indrukwekkend, ontzagwekkend ook.

Vuur: vlammend beeld van Gods genade die mensen verwarmt en in beweging zet. In alles wat er op die eerste Pinksterdag gebeurt herkennen we de God van Israël, die als een herder zijn volk gedragen heeft door tijden zo donker als de nacht. In Handelingen 2 openbaart God zich opnieuw. Maar nu laat God zich niet zien in de elementen van de natuur. Gods vuur daalt niet neer op een berg of op een struik, maar op de hoofden van mensen.

Gods spreekt niet meer tot hen door zijn scheppingsmacht of zijn woorden gegrift op stenen tafelen. Nee, de Heer spreekt direct tot hun harten. Hun vermoeide zielen stromen weer vol van blijdschap en vreugde; hun hart staat weer in bloei. In het hele huis is voelbaar hoe Gods geest hen nieuwe adem inblaast, nieuwe moed om verder te gaan. Diezelfde geest vuurt hen aan om op luide toon te spreken in vreemde talen.

Dat enorme geluid moet in heel Jeruzalem te horen zijn geweest. Want het duurt niet lang of mensen drommen samen. Een bonte menigte, met een enorme verscheidenheid aan culturen en achtergronden stroomt samen. Vanaf de Babylonische ballingschap raakt het Joodse volk verstrooid over het midden Oosten en het middellandse zeegebied. Wij hebben nogal eens een statisch beeld wanneer we spreken over het Jodendom. Het Jodendom vertoonde ook toen een heel divers en verscheiden beeld. Uit alle delen van het midden Oosten zijn mensen naar Jeruzalem gekomen om samen het Wekenfeest met elkaar te vieren. 'Uit ieder volk op de aarde', schrijft Lucas. Parten en Meden, Elamieten en inwoners van Mesopotamië, mensen uit Asia, Egypte en Libië, mensen overal vandaan.

Ondanks hun verscheidenheid verstaan ze elkaar omdat ze het verhaal van Jezus horen in hun eigen moedertaal. En ze raken er vol van: zijn vreugde en zijn liefde in hen, zijn geduld, zijn zachtmoedigheid, zijn vriendelijkheid en goedheid. Ze zien de ontmoeting in elkaars ogen, de herkenning. Ze zien het vuur bij elkaar. Er is weer een weg om te gaan. De toekomst die gesloten leek, die doodlopende weg... alles is weer

opengebrosken door Gods leven gevende kracht. Die Geest die je vooruit stuwt, als een wind in de rug; de Geest die vermoeide mensen kracht geeft; die geneest en reinigt met haar vuur. Er is weer een weg om te gaan. En ze hoeven het niet alleen te doen... twee aan twee zullen ze gaan. Ze zullen de taal van de liefde spreken, de taal van de tong op het hart.

Met Pinksteren wordt de kiem gelegd voor de verspreiding van het evangelie over de hele wereld. Maar Pinksteren is nog maar het begin. De Geest deelt haar gaven uit; maar wie Jezus wil volgen, is ook geroepen om in zijn Geest te leven. En dat vraagt om volharding, om levenskunst en trouw. Die boodschap horen we in de brief aan de Galaten, waar Paulus spreekt over de vrucht van de Geest.

“Maar de vrucht van de Geest is liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing” (Gal 5:22). Maar deze mooie woorden, staan wel in een gedeelte met pittige waarschuwingen. In Galaten 5 staat de vrucht van de Geest tegenover de werken van het vlees. Het liegt er niet om wat Paulus allemaal noemt in vers 19-21. De grenzeloosheid waarmee mensen elkaar pijn doen komt voorbij... van narigheden in het karakter van de mens zoals afgunst, jaloezie, geruzie, boosheid en rivaliteit, tot ontucht en zedeloosheid. Bij die woorden moet je denken aan het jongetje Gino, een onschuldig kind de adem ontnomen, grof en meedogenloos de dood ingejaagd.

De nieuwe Bijbelvertaling vertaalt steeds met ‘eigen begeerten’. Hier loont het om even naar de Statenvertaling te kijken, die hier consequent de Griekse grondtekst behoudt en vertaalt met ‘werken van het vlees’. Meervoud dus. Ze staan tegenover de vrucht van de Geest. Het is niet zomaar dat Paulus hier spreekt over enkelvoud, over één vrucht. Want de Geest brengt heelheid, eenheid en saamhorigheid in de gemeente. De Geest bindt samen en houdt bijeen. Het gaat om één vrucht met negen smaken. Zoals een mandarijntje... wanneer je de vrucht pelt, hou je negen partjes over. In elk deel van de vrucht smaak je het leven zoals God het bedoeld heeft; heerlijk en sappig, rijk van smaak.

Wanneer we naar het rijtje kijken dat Paulus noemt, dan valt op dat deze opsomming trapsgewijs verloopt in drie groepjes van drie. Paulus schotelt ons steeds drie stukjes vrucht voor. Hij begint met liefde, blijdschap en vrede. Alle drie hebben ze te maken met onze relatie met God. Liefde, blijdschap en vrede horen helemaal bij onze Heer, en bij zijn Geest die ze in ons doet groeien. Hoe meer je je in God verheugt, hoe voller je hart raakt van liefde en van vrede.

De volgende drie zijn geduld, vriendelijkheid en goedheid: drie eigenschappen die vooral te maken hebben met onze relatie met anderen. Geduldig zijn is een vrucht die de Geest ons leert: om mensen te verdragen die irritaties bij je oproepen. Verdraag elkaar uit liefde zegt Paulus tegen de Efeziërs. Vriendelijk zijn, betekent dat je niet alleen aardig bent voor mensen die je liefhebt, maar dat je ook moeite doet voor mensen die onaardig en hard zijn. Het betekent ook dat je liefde toont aan mensen in nood. Dat kost tijd en inspanning; soms ook dat je jezelf even wegcijfert. Dat het even niet gaat om je eigen geluk. Goedheid heeft met ruimhartigheid te maken, met blijmoedige vrijgevigheid.

De laatste drie hebben te maken met de relatie met jezelf. Geloof heeft hier de betekenis van standvastigheid en volharding. Dat je dienstbaar blijft, en trouw blijft in je persoonlijk geloof. Dat je God blijft zoeken. Zachtmoedigheid wil zeggen dat je mild kunt zijn, en jezelf niet op de voorgrond plaatst. Maar ook dat je jezelf beheersen kunt als mensen dingen tegen je zeggen die zeer doen.

Al deze eigenschappen hebben betrekking op elkaar; ze hangen samen. In de komende weken zullen we ze één voor één met elkaar ontdekken. Het is een uitnodiging om te groeien in de Geest. Wandelen naar de Geest, een leven dat goede vruchten draagt: het moet langzaam rijpen en groeien in ons. Je moet soms even stilstaan om te kunnen zien wat tot rijping en tot groei komt. Zoals het zaadje dat uitgroeit tot de korenhalm. Het heeft regen, zon en goede grond nodig. En zo is het ook met de vrucht van de Geest: het vraagt om oefening, discipline ook, en toewijding.

De vrucht van de Geest: al die waarden die nodig zijn om in verbondenheid, saamhorigheid en ééndracht gemeenschap te zijn: je kunt ze ook herkennen in het fijnzinnige en diep geëngageerde werk van Véronique. In de zachte stilte, in het naar binnen keren komt ze bij de diepste waarden, de kern van mens-zijn. Met naald en draad verbeeldt zij de veerkracht, de liefde van mensen, het verlangen in ons naar vrede en geluk. Dat liefde sterker is dan haat en verbondenheid krachtiger dan onverschilligheid.

De vruchten van de Geest zijn liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, zachtmoedigheid en zelfbeheersing. Alleen door de Geest die in ons roept en steunt, zullen wij erin slagen om vrede te zijn en warmte, een zegen voor elkaar. Het is zoals Zacharia gezegd heeft: niet door eigen kracht of macht, maar door de Geest van de Heer. Mogen wij zo kerk zijn: begeistert door Hem, Jezus Christus onze Heer, in de eenheid van de Geest die hij ons inblaast. Leef dan ook in zijn Geest en wandel op de wegen van het recht. Laat zijn Geest je altijd bezielen. Vandaag, morgen en alle dagen van je leven.